תמצית סיכונים לחשמלאים

מבוא

במסמך זה מפורטים הסיכונים העיקריים להם הנך עלול להיחשף במהלך עבודתך ואת הדרכים להתמגן מפניהם.
בכל שאלה בנושא הבטיחות יש לצור קשר עם מנהל המחלקה או עם מחלקת הבטיחות.
הכלל המנחה הוא שאין לבצע מטלה באם אינך בטוח כיצד לבצעה או באם אינך יכול לבצעה בצורה בטיחותית.

1. **חובות העובד**
   1.1. עובד לא יעשה במזיד ובלי סיבה סבירה דבר העלול לסכן את עצמו או את זולתו.
   1.2. עובד לא יפגע ולא ישתמש לרעה במזיד בכל אמצעי, התקן, נוחות, או דבר אחר שסופקו או הותקנו לאבטחת בריאותם בטיחותם או רווחתם של העובדים.
   1.3. סופק או הותקן לשימושו של עובד אמצעי או התקן לאבטחת בריאותו או בטיחותו חובה עליו להשתמש בהם.

2. **לבוש**
   2.1. שרוכי נעלים לא קשורים עלולים להכשיל אתכם.
   2.2. שרוול לא מכופתר או רפוי, עניבה, צעיף, שיער מפוזר שאיננו אסוף ומוגן – עלולים להיתפס בפינות חדות או בין חלקים מסתובבים וגלגלי שיניים, ועלולים לגרום לתאונות ולפגיעות קשות.
   2.3. אין ללבוש ביגוד מלוכלך (ספוגי שמן וכו'), ביגוד מלוכלך עלול לגרום לדלקות עור ולהוות סיכון להתלקחות בקרבת מקור אש.

3. **בטיחות כללית**
   3.1. בצע אך ורק את העבודות אליהן הוסמכת ואל תיזום עבודות שלא הוכשרת לבצען.
   3.2. בשום אופן אל תפעיל ציוד או מערכות שאינך מוסמך להפעילן.
   3.3. אל תבצע עבודה באם אינך בטוח כיצד לבצעה בצורה בטוחה.
   3.4. עבוד אך ורק עם הציוד החומרים והמערכות שהמועצה סיפקה לך ואל תכניס למועצה ציוד חומרים וחפצים על דעת עצמך.
   3.5. אין להסתובב במקומות שאינם קשורים לעמדת העבודה שלך.
   3.6. אל תאפשר כניסת אנשים זרים לעמדות העבודה, לאזורי האחסון ולמקומות אחרים אליהם הגישה לזרים אסורה.
   3.7. נהג ברכב בזהירות ובבטיחות תוך מילוי כל חוקי התנועה והחנה רכבך רק במקומות המורשים לכך.
   3.8. עליך להודיע מיידית למנהל המחלקה על כל מפגע בטיחותי שאיתרת.

4. **ציוד מגן אישי**

השתמש בציוד מגן אישי שסופק לך שמור עליו ודווח על כל תקלה בו למנהלך הישיר. התאם ציוד מגן אישי מתאים לכל סוג עבודה, לדוגמא:

   4.1. <u>נעלי בטיחות</u>- נעלי בטיחות גבוהות, מסוג s3 הכוללת כיפת מגן.
   4.2. <u>כפפות מגן</u> - על הכפפות להתאים לסיכון אליו אתה נחשף במהלך עבודתך.
   מקרים שכיחים במהלך עבודתך בהם נדרש כפפות:
   4.2.1.כפפות מבודדות
   4.2.2.בעבודה עם כלי עבודה חדים.
   4.2.3.בשינוע חומרים העשויים לפצוע אותך.
   4.2.4.בעבודה חומרים מסוכנים
   4.2.5.עבודה חמה או בקרבת ציוד פולט חום.
   אין להשתמש בכפפות בתהליכי עבודה שבהם יש סיכון שחלק סובב במכונה יגרום להיתפסות הכפפה ולפגיעה בעובד.
   4.3. <u>מגיני אוזניים</u>- בקרבת תהליכים הפולטים רעש מזיק.
   4.4. <u>משקפי מגן ומסכות מגן</u>
   4.4.1.בעבודה עם חומרים מסוכנים.
   4.4.2.בתהליכים בהם עפים נתזים (עיבוד שבבי, עבודה עם מכונות לחץ אוויר \ מים, וכדומה).
   4.5. <u>קסדות מגן</u>
   4.5.1.בקרבת עבודות הנפה.
   4.5.2.בעבודה בגובה.

4.6. מסכות נגד אבק מזיק-בכל עבודה היוצרת אבק
4.7. מגיני ברכיים - בזמן עבודה בכריעה על הברכיים.
4.8. ביגוד מחזיר אור תקני – עבודות בקרבת כלי תחבורה.

5. **מעידות ונפילות**
5.1. בתנועתך שים לב למכשולים (חפצים, רצפה חלקה וכו'), למניעת מעידות ונפילות. זיהית מפגע הסר אותו או דווח למנהלך הישיר - והכל בהתאם להסמכתך.
5.2. הקפד ללכת בדרכים מקובלות גם אם הן ארוכות יותר. קיצורי דרך הם תמיד מסוכנים.
5.3. בירידה ועלייה במדרגות יש לאחוז במאחז היד.
5.4. יש לנוע באזורים מוארים היטב. אין להימצא באזורים חשוכים.
5.5. בעת הרמת ושינוע מטענים וודא כי המטען אינו מסתיר לך את הדרך.
5.6. הקפד ללכת עם נעלי הבטיחות כמפורט בסעיף ציוד מגן אישי.
5.7. בשטחי חוץ הקפד ללכת על קרקע חשופה מצמחיה.

6. **עבודה בגובה**
עבודה בגובה הינה עבודה, לרבות גישה לאזור עבודה, שממנו ניתן לפול לעומק העולה על 2 מ' ואין בו מעקה בטיחות תקני, לרבות: עבודה המצריכה הטיית הגוף מעבר למעקה הבטיחות, עבודה על במות הרמה פיגומים ממוכנים וסלי הרמה, סולמות שאורכן עולה על 2 מ'.
6.1. עבודה בגובה תבוצע ע"י עובדים בעלי הסמכה לעבודה בגובה בתוקף המאושרים לבצע את אותה עבודה וכמפורט בנושאי ההדרכה בדף ההסמכה.
6.2. יש להשתמש בציוד לעבודה בגובה המתאים לאופי העבודה.
6.3. יש לוודא קיום נקודות עיגון תקניות ובכמות מספקת.
6.4. לכל עבודה בגובה נדרשת אישור מאת מנהל המחלקה.
6.5. בזמן עבודה בגובה יש לוודא כי יימצא עובד על הקרקע המשגיח על העובדים המבצעים עבודה בגובה.
6.6. לכל עבודה בגובה יש לוודא כי קיימת תוכנית חילוץ לחילוץ העובד בגובה במקרה חירום.
6.7. אין לבצע עבודות בשעה שנושבות רוחות חזקות או במזג אוויר קיצוני.
6.8. יש לוודא תאורה בכל נקודות העבודה דרכי המעבר.
6.9. אין להימצא על גגות ללא קבלת הנחיות ואישור מאת ממונה הבטיחות.

7. **מכונות לרבות כלי עבודה וציוד עבודה אחר**
7.1. חל איסור לעבוד על מכונה בה לא קיבלת הדרכה תיאורטית ומעשית.
7.2. אל תבצע עבודה באם אינך בטוח כיצד לבצעה בצורה בטוחה.
7.3. חל איסור לעבוד עם מכונה שאינה מוגנת לבטח באמצעות המיגונים הייעודיים והתקינים.
7.4. אין לפרק מיגונים מהמכונה.
7.5. חל איסור לקרב אברי גוף למכונה.
7.6. אין לתחזק או לתקן מכונה. תיקונים ותחזוקה יבוצעו רק ע"י המורשים לכך.
7.7. דע את מפסקי החירום של המכונה להפסקת פעולתה במקרה חירום.
7.8. יש להשתמש בכל אביזרי הבטיחות ומנגנוני הבטיחות של המכונה ובשום אופן אין לאוכפם או לנטרלם.
7.9. יש להשתמש בציוד המגן האישי הנדרש וכמפורט בהוראות יצרן המכונה והוראות הבטיחות מטעם המועצה.
7.10. אין להשאיר מכונה פועלת או מחוברת למקור אנרגיה ללא פיקוח צמוד.

8. **כלי עבודה**
8.1. השתמש אך ורק בכלי עבודה תקניים ותקינים הייעודיים לעבודה.
8.2. יש לקבל הדרכה מקצועית ובטיחותית לפני השימוש בכלים. יש להכיר היטב את הוראות היצרן.
8.3. בעת הפעלת כלי עבודה ידניים היה מרוכז אך רק בעבודה אותה הינך מבצע, על מנת להימנע מפגיעות.
8.4. אין לבצע אלתורים.
8.5. אין להשאיר כלים בשטחים ציבוריים ללא השגחה.

9. **<u>חשמל</u>**

9.1. השתמש בציוד ומערכת החשמל של המועצה בלבד. אין להתחבר למקורות חשמל לא מאושרים.

9.2. וודא תקינות הציוד החשמלי (מכונות, כלי עבודה וכו') לפני השימוש. באם גילית פגם, מסור \ דווח למנהלך הישיר.

9.3. דווח למנהלך הישיר על כל מפגע במבנה שזיהית: שקעים רופפים, כבלים חשופים וכדומה. אין להתקרב אל המפגע או להשתמש בציוד פגום.

9.4. פריסה והצבת הציוד החשמלי תיעשה בצורה בטוחה באופן שאין חשש לפגיעה בו (מעברים, קרבה לציוד פולט חום וכו').

9.5. אין להשתמש בציוד חשמלי בסביבה לחה ורטובה. אין לנגוע בציוד חשמלי רטוב או בידיים רטובות. לעבודה בסביבה לחה ורטובה ישנם מכונות וכלים ייעודיים לכך.

9.6. השימוש בציוד החשמלי יהיה בהתאם להוראות היצרן. בזמן השימוש יש לוודא כי כבל ההזנה והמכשיר אינם עלולים להינזק.

9.7. בגמר העבודה נתק ממקור החשמל כל מכשיר חשמלי שאינו חייב להישאר מחובר למקור חשמל, אין להשאיר מכשיר חשמלי פועל ללא פיקוח.

9.8. תיקון ציוד חשמלי ותחזוקתו תיעשה ע"י חשמלאי בעל רישיון מתאים בהתאם להוראות היצרן, וכאשר הציוד מנותק ממתח באופן שלא תתאפשר הפעלה לא מורשית או מקרית.

9.9. לפני תחילת העבודה הכר מיקום מפסק החירום הקרוב. וודא כי דרך הגישה אליו נגישה ופנויה.

9.10. עבודות קידוח \ סיתות וכדומה בקירות \ תקרת המבנה ייעשו לאחר ווידוא כי אין תשתיות חשמל באזור. במקרה של ספק יש לבצע את העבודה בצמוד לחשמלאי ורק לאחר ניתוק החשמל באזור העבודה.

9.11. עבודות חפירה בקרקע יעשו רק לאחר עריכת תיאום תשתיות וקבלת היתרים ותנאים לביצוע העבודה מאת בעלי התשתיות באזור.

9.12. במקרה של פריצת דליקה אין לנסות לכבות את הדליקה באמצעות מים אלא רק לאחר שנותקה מע' החשמל באזור.

9.13. יש לשמור מרחק בטיחות שלא יפחת מ -5 מ' מקווי חשמל עיליים. אין לעבוד מעל קווי חשמל עיליים.

9.14. פתיחת ארונות \ לוחות חשמל או כניסה לחדרי חשמל מותרת לחשמלאים בלבד.

9.15. וודא שהעבודה אינה חוסמת גישה לארונות החשמל.

9.16. המנע ככל האפשר משימוש בכבלים מאריכים.

9.17. אין להשתמש במפצלים.

10. **<u>כיבוי אש ומילוט בחירום</u>**

10.1. הרחק ציוד פולט חום מחומרים דליקים (מפזר חום וכו').

10.2. אין להשאיר מכשירי חשמל דולקים ללא השגחה.

10.3. העישון ייעשה בפינות עישון מוגדרות. יש לוודא כיבוי מוחלט של הסיגריה והשלכה למכלים יעודים.

10.4. אין לחבר מס' צרכנים לאותו בית תקע למניעת אפשרות העמסתו בעומס יתר.

10.5. אין להשתמש בבית תקע שנתגלו בו סימני פיח. הודע למנהל המחלקה.

10.6. יש להקפיד על אחסון חומרים דליקים בחללים ייעודיים ומאושרים ובהתאם לגיליון הבטיחות של החומר.

10.7. דע את מיקום עמדות כיבוי האש, והשאר גישה פנויה אליהן.

10.8. דע את דרכי המילוט להימלטות בעת חירום (ודא כי דרכים ופתחים אלה פנויים למעבר בכל עת).

10.9. <u>סדר פעולות באירוע שריפה</u>:

10.9.1. דווח על השריפה באמצעות הפעלת לחצן החירום. באם אין לחצן, הכרז "שריפה".

10.9.2. אתר את מקום השריפה והיקפה.

10.9.3. בודד את מקום השריפה מאנשים וציוד.

10.9.4. באם ניתן להשתלט על השריפה: הזעק עזרה של עובדים נוספים בסביבה ואת צוות החרום היחידתי, נתק את החשמל בקומה באמצעות המפסק הראשי בארון החשמל ונסו לכבות את השריפה באמצעי הכיבוי הקיימים בעמדות הכיבוי בקומה.

10.9.5. באם לא ניתן להשתלט על השריפה יש להתפנות מהמבנה, להתרחק מאזור השריפה, לנתק מקורות אנרגיה ולהזעיק בטלפון את שירותי הכבאות במספר 102.

10.10. <u>דגשים באירוע שריפה</u>:

10.10.1. הצלת חיים קודמת לכל שיקול אחר.

10.10.2. אסור לטפל בשריפה שבה מעורבים חומרים מסוכנים.

10.11. <u>התנהגות נכונה</u>:

ניתוק מקורות אנרגיה וגז, ניתוב אנשים ליציאת חרום, זחילה במקרה של עשן, אי פתיחת דלתות, שימוש בשמיכות מילוט, שיתוף פעולה וציות לכוחות הכיבוי וההצלה.

11. **<u>עבודה חמה</u>**

הגדרה: כל עבודה הפולטת חום (ריתוך, חיתוך וכו').

11.1. עבודה חמה תתבצע ע"י עובדים שהוסמכו לכך מטעם מנהלם הישיר.
11.2. לכל עבודה חמה יש לקבל הנחיות ממונה הבטיחות בכתב.
11.3. בזמן ביצוע העבודה יש ללבוש ביגוד ארוך ונקי המכסה את כל הגוף העשוי מחומר לא דליק.
11.4. יש להשתמש בציוד המגן האישי בהתאם להנחיות ממונה הבטיחות: כפפות מגן מבודדות, איסוף שיער וכו'.
11.5. יש לבודד את אזור העבודה למניעת כניסת אנשים זרים.
11.6. יש להרחיק חומרים דליקים מאזור העבודה.
11.7. הנח לידך מטפה כיבוי תקין ודע להפעילו במקרה הצורך.
11.8. אין לבצע עבודה חמה בשעה שנושבות רוחות חזקות.
11.9. בשום אופן אין לבצע עבודה חמה על חביות או מכלים מכל סוג שהוא.
11.10. בכל משך העבודה ועד 30 דקות לפחות מסיום העבודה יוצב עובד שיוודא כי לא מתפתחת דליקה.

12. **<u>סולמות</u>**

12.1. השימוש בסולם מותר אך ורק לעובדים שעברו הדרכה מקצועית.
12.2. השתמש בסולם אך ורק בהתאם לייעודו לעבודות קלות וקצרות בלבד.
12.3. וודא שאתה משתמש בסוג הסולם הנכון לעבודה שעליך לבצע (סוג, אורך, חומר וכו').
12.4. וודא כי הסולם תקין תקני לפני השימוש.
12.5. אין להשתמש בסולם באם אינך חש בטוב.
12.6. אין להשתמש בסולם במקרה של חשיפה למזג אוויר קיצוני (רוחות חזקות וכו').
12.7. וודא ששלבי הסולם נקיים מבוץ או מסיכונים אחרים.
12.8. נעל נעלי בטיחות בעלת סוליה מונעת החלקה. וודא שנעליך נקיות מכול חומר שעלול לגרום לך להחליק משלבי הסולם.
12.9. הצב את הסולם בהתאם להוראות היצרן.
12.10. הצב את הסולם על גבי משטח ישר ויציב, העשוי מחומר לא מחליק, הרחק מהפרשי גובה, וכי הסולם מאובטח מפני תזוזה.
12.11. בשימוש בסולם נסמך, וודא כי זקיפי הסולם מונחים בצורה בטוחה ומאוזנת וכי הקיר מסוגל לשאת את העומסים הפועלים עליו.
12.12. הגן על בסיס הסולם באמצעות סימון של אזור העבודה והסכנה, כדי למנוע מאנשים או מכלים ממונעים להיתקל בו.
12.13. בעת השימוש בסולם הקפד על שלוש נקודות אחיזה בכל עת.
12.14. כאשר אתה מטפס על הסולם, הפנים יהיו כלפי הסולם אין לשאת חפצים בידיים.
12.15. אין להטות את הגוף מחוץ לגבולות הסולם.
12.16. למעבר בין מפלסים יש לבחור בסולם באורך שיבלוט 1 מ' לפחות ממדרך הרגל במפלס העליון. יש לוודא עיגון הסולם למניעת תזוזתו.
12.17. בזמן הצבת הסולם על קיר מעל פתח (דלת\חלון וכו') יש לבחור בסולם באורך מתאים שיבלוט לפחות 30 ס"מ מעל הפתח.
12.18. שימוש בסולם שאורכו עולה על 2 מ' מחייב הסמכה לעבודה בגובה.

13. **<u>כלים ממונעים</u>**

<u>מפעיל \ נהג</u>

13.1. אין להפעיל כלים ממונעים ללא רישיון נהיגה והסמכה מתאימים.
13.2. וודא לפני תחילת העבודה כי לכלי יש רישיון וביטוח בתוקף.
13.3. וודא לפני תחילת העבודה כי הכלי תקין – מראות, פנסים, גלגלים וכו'. אין להשתמש בכלי לא תקין.
13.4. נהיגה והפעלת הכלי תיעשה בהתאם לתקנות התעבורה והוראות היצרן.
13.5. עליה וירידה מהכלי תיעשה בדרכים המקובלות בהתאם להוראות היצרן.
13.6. הנסיעה תיעשה בדרכים ייעודיות בלבד – כביש וכדומה.
13.7. אין לנסוע לאחור אלא אם אין דרך אחרת ובעזרת מכוון קרקעי שהודרך לכך.
13.8. יש להיות מרוכז אך ורק בנהיגה או בהפעלת הכלי, לפי העניין.

13.9. לפני התחלת נסיעה יש לבצע סריקה מסביב לכלי לוודא שאין עצם או אדם בקרבת הכלי.
13.10. יש לדומם מנוע לפני עזיבת תא המפעיל.
13.11. עצירת הרכב תיעשה במקומות מאושרים בהתאם לתקנות התעבורה.

<u>עובד</u>

13.12. אין לשבת או לשהות סמוך לכלים ממונעים גם אם הם חונים.
13.13. יש להקפיד על שמירת מרחק בטיחות מתנועת הכלים הממונעים.
13.14. הימנע מלעמוד באזור שמפעיל הכלי אינו יכול לראות אותך.
13.15. לפני התקרבות לאזור עבודת כלי ממונע, במידת הצורך, צור קשר הנהג\מפעיל, ודא שהוא זיהה אותך. רק לאחר עצירת הכלי הנך רשאי להתקרב לכלי.
13.16. באזורי תנועת כלים ממונעים חובה ללבוש ביגוד מחזיר אור תקניים ונקיים.
13.17. חציית הכביש תיעשה במעברי חציה מאושרים בלבד.

14. **<u>הנפות ומכונות הרמה</u>**

14.1. עבודות הנפה, שימוש במכונות הרמה וקשירת מטענים ייעשו ע"י עובדים המוסמכים לכך ובאישור מנהל המחלקה.
14.2. הנפות ייעשו ע"י מכונות ואביזרי הרמה ייעודיים, מתאימים, תקינים, תקניים, בעלי תסקיר בדיקה בתוקף, ועומדים בדרישות עומס העבודה הבטוח.
14.3. מפעיל מכונת ההרמה יהיה בעל הסמכה מתאימה לכך בתוקף ובעל כתב מינוי המתיר הפעלת המכונה מאת המנכל.
14.4. אין לחרוג מעומס העבודה המותר של המכונה ואביזרי ההרמה.
14.5. יש לגדר מסביב לאזור ההנפה ולהציב שילוט למניעת כניסת אנשים לאזור ההנפה.
14.6. יש לבדוק את תקינות המכונה ואביזרי ההרמה לפני השימוש. אין להשתמש בציוד פגום.
14.7. קשירת המטענים תיעשה ע"י מנופאי או אתת מוסמך בעל הסמכה בתוקף.
14.8. בזמן הנפה ועד לעיגון המטען לאבטחת יציבותו לא יתקרבו עובדים לאזור מלבד אלו המבטיחים את יציבותו. בכל אופן אין להתקרב עד אשר המטען הגיע לכל הפחות לגובה של פחות מ- 1 מ' מהקרקע.
14.9. אין לעמוד מתחת למטען מונף. כיוונון המטענים ייעשה באמצעות חבלים במידת האפשר, אך בכל אופן איברי הגוף יהיו מחוץ לגבולות המטען.
14.10. אין להניף בזמן שנושבות רוחות חזקות
14.11. יש לשמור מרחק בטיחות מקווי חשמל שלא יפחת מ-5 מ'.
14.12. העובדים העוסקים במשימה והעובדים השוהים בשטח הסכנה ילבשו קסדת מגן.
14.13. המכונה תעמוד על קרקע ישרה ומהודקת הרחק מהפרשי גובה. אין לנסוע בזמן שהמטען מונף. יש לפתוח מייצבים לסוף מהלך אשר יוצבו על פלטות לפיזור עומס - באם קיימים במכונה.
14.14. הנפה תתבצע בצורה אנכית בלבד.
14.15. אין להשאיר מטען מונף ללא צורך.
14.16. על המפעיל להיות בעמדת השליטה בכל זמן העבודות.
14.17. בעת קבלת סחורה, יש לוודא כי המטען יציב ולא עלול להתהפך בזמן התרת עיגונו.

15. **<u>חומרים מסוכנים</u>**

15.1. אין לגעת או להשתמש בחומר ללא קבלת הדרכה מאת מנהלך הישיר ובהתאם לגיליון הבטיחות של החומר.
15.2. נתקלת בחומר לא מזוהה דווח למנהלך הישיר.
15.3. השימוש, האחסון והשינוע של חומר יעשה בהתאם לגיליון הבטיחות של החומר.
15.4. במהלך השימוש בחומר יש להצטייד בציוד המגן האישי הנדרש כמפורט בגיליון הבטיחות.
15.5. וודא כי הנך מכיר את הוראות עזרה ראשונה ונוהל כיבוי אש המפורטים בגיליון הבטיחות של החומר וכי ציוד החירום נמצא בקרבת מקום.
15.6. אין לאחסן חומרים מסוכנים אלא בחללים ייעודיים.
15.7. אין לאחסן חומרים אלא באריזתם המקורית בלבד.

16. **<u>רעש</u>**

הימנעו מהימצאות בחללים רועשים. במידת והעבודה באזורים אלו נחוצה השתמשו במגיני אוזניים. בכל אופן, יש לצמצם את משך השהייה באזור ככל הניתן.

17. **<u>הרמה וטלטול משאות</u>**
17.1. לפני הרמת משא, עליך לתכנן ולהתכונן למטלה. ודא ש:
17.1.1. אתה יודע לאן עליך ללכת; אין מכשולים בדרכך;
17.1.2. יש לך אחיזה טובה במטען; ידיך, המשא וידיות האחיזה אינם מחליקים.
17.1.3. אם אתה מרימים משא יחד עם מישהו אחר, עליכם להיות מתואמים, ועל שניכם לדעת מה עליכם לעשות לפני שאתם מתחילים.
17.2. בעת הרמת משא עליך להשתמש בטכניקות הבאות:
הציבו את רגליכם סביב המשא, כשגופכם מעליו (אם אין זה אפשרי, נסו לקרב את גופכם למשא ככל שניתן). השתמשו בשרירי הרגליים בעת ההרמה. ישרו את הגב. משכו את המשא קרוב לגופכם ככל שניתן הרימו והחזיקו את המשא בזרועות ישרות ופשוטות כלפי מטה. הרמת משאות ע"י כיפוף ברכים והשארת הגב זקוף
17.3. הזהר מהרמת משאות כבדים מעבר ליכולתך. במקרה של משא כבד העזר באדם נוסף או הפעל אמצעי הרמה ושינוע.
17.4. סדר גודל מומלץ להרמת משקלים - גבר בגיל 45-18 יכול להרים עד כ - 25 ק"ג, אישה בגיל הנ"ל יכולה לשאת עד כ - 12 ק"ג.
17.5. בדוק כי נתיב השינוע של החומר/החפץ פנוי. שנע את החומר רק לאחר ווידוא דרך פנויה ושדה הראיה פנוי.

18. **<u>עזרה ראשונה</u>**
18.1. במחלקה קיימת עמדת עזרה ראשונה. הכר מיקום העמדה.
18.2. לפני יציאה לעבודות שטח יש לוודא כי ברכב העבודה תיק עזרה ראשונה.
18.3. יש להודיע למנהל המחלקה על כל פגיעה בזמן העבודה, בדרך לעבודה או בדרך חזרה מהעבודה, אין להזניח שום פציעה.
18.4. אם הגעת למועצה ויש שינוי במצב בריאותך/ערנותך יש לדווח על כך, לפני תחילת העבודה, למנהל המחלקה.

19. **<u>היגיינה ניקיון וסדר</u>**
19.1. אכול ושתה אך ורק במקומות המיועדים לכך.
19.2. לפני אכילה עישון וכדומה, שטוף ידיך היטב במים וסבון.
19.3. ביציאה מהשירותים שטוף ידיך היטב במים וסבון.
19.4. הקפד על ניקיון הבגדים. החלף בגדים מלוכלכים.
19.5. דאג שעמדת העבודה שלך תהיה מסודרת ופנויה מלכלוך, חפצים מיותרים ותוצרי לוואי מטרידים.
19.6. יש להקפיד לעשן במקומות מוגדרים בלבד.

20. **<u>שלום ציבור</u>**
בעבודות המתבצעות במרחב הציבורי או במבני המועצה, יש להקפיד:
20.1. בין אזור העבודה לבין הסביבה יש להסדיר חיץ באמצעות גדר קשיח ותקני בגובה 1.1 מ' לפחות.
20.2. יש להציב שילטי אזהרה רלוונטיים למניעת כניסת משתמשי הדרך לאזור העבודות.
20.3. אין להציב ציוד וחומר מחוץ לאזור המתוחם.
20.4. הגידור יוסר רק לאחר החזרת המצב לקדמותו והסרת המפגעים.
20.5. יש לוודא כי העבודה לא חוסמת מעברים, דרכי מילוט, התקני חירום (ארונות חשמל, ציוד כיבוי אש וכו'). באם אין אפשרות כזו יש לקבל התייחסות ממונה הבטיחות.
20.6. עבודות בדרך כדוגמאת מדרכה יתוכננו כך שישמר רוחב פנוי למעבר של 1.3 מ'. באם אין אפשרות כזו יש לקבל התייחסות ממונה הבטיחות.
20.7. אין לבצע הנפות מעל משתמשי הדרך או בקרבתם. הנפות יתבצעו באופן שמשתמשי הדרך מורחקים מאזור הסכנה.
20.8. אין לבצע עבודה בגובה שבעקבותיה עלולים לפול ציוד וחומר לתוך השטח המשמש את משתמשי הדרך אלא לאחר נקיטת אמצעים שימנעו זאת כגון גידור אטום, קירוי קשיח, גידור אזור הסכנה וכו' – לפי העניין.
20.9. אין להשאיר ציוד וחומר ללא השגחה צמודה.
20.10. מבנים ומתקנים שנדרש להתקינם או לתחזקם ברחבי המועצה, כדוגמאת הצללות, מחסומי רחוב וכו', יוצבו בהתאם להוראות יצרן או תכנון קונסטרוקטור.

21. **<u>עבודה בדרכים</u>**

"דרך" – לרבות כל מסילה, כביש, רחוב, סמטה, ככר, מעבר, מדרכה, גשר או כל מקום פתוח שלבני אדם או לכלי רכב יש זכות לעבור בהם.

21.1. על מנת לבצע עבודה בתחום הדרך נדרש לקבל היתר מאת רשות התמרור המקומית.

21.2. העבודה בדרך תיעשה בהתאם להנחיות ההיתר והמשטרה.

21.3. פריסת הסדר התנועה הזמני המאושר, שינויו וקיפולו (תרשים \ תכנית הסדר תנועה) יעשה ע"י עובדים מקצועיים שהוסמכו לכך.

21.4. על אביזרי והתקני הבטיחות בתנועה להיות מאושרים ע"י הועדה הבין משרדית להתקני תנועה.

21.5. העבודה תיעשה בתוך הסדר התנועה בלבד. אין לצאת מגבולות הסדר התנועה. אין להתקרב לגבולות הסדר התנועה באם לא נדרש.

21.6. כניסות ויציאות מהסדר התנועה יעשו בהתאם להנחיות ההיתר ובהכוונת פקחי תנועה מאושרים.

21.7. יש לקבל הנחיות ממונה בטיחות לכל עבודה בדרך.

21.8. חובה ללבוש ביגוד מחזיר אור תקני.

21.9. יש לתכנן במידת האפשר את העבודות בשעות היום, בשעות שאינן עמוסות בתנועה. בשעות הלילה או בזמנים בהם תנאי הראות קשים יש להציב מהבהבים (תמרור 932) תקינים, ובהתאם להנחיות ההיתר והמשטרה.

21.10. הסדר התנועה יקופל רק לאחר החזרת המצב לקדמותו והסרת המפגעים.

22. **<u>מקום מוקף</u>**

22.1. לפני עבודה במקום מוקף יש לקבל אישור כניסה בכתב מאת מנהל המחלקה.

22.2. יש לוודא דרך גישה בטוחה למקום המוקף.

22.3. לפני תחילת העבודה יש לאוורר את המקום המקוף. במידת הצורך אוורור המקום המוקף יעשה ע"י מע' אוורור מאולצת.

22.4. לפני כניסת עובד למקום המוקף ובכל משך שהיית העובד במקום המוקף, איכות הוויר במקום המוקף ינוטר באמצעות גלאי 4 גזים ייעודי לעבודה המנטר גזים רעילים, גזים נפיצים וחוסר חמצן. לא תותר כניסת עובד או המשך עבודה באם הגלאי מציין תוצאות חריגות.

22.5. במידה ומדבר בתשתית פעילה, יש לוודא סגירת מבואות ומוצאות התא מיתר התשתית באמצעות סוגרים ייעודיים.

22.6. העובד הנכנס לחלל המוקף ייכנס כאשר הוא מעוגן עם רתמה לחבל אשר קצהו נמצא מחוץ לחלל ונמצא בידיו של צופה הקרקעי או מעוגן לחצובה או לאלמנט אחר המאפשר את חילוצו.

22.7. לפני תחילת העבודות יש לבצע תרגולת חילוץ ולוודא שניתן לחלץ את העובד בביטחה, כמתוכנן.

22.8. בסמוך למקום העבודה, יימצאו מנ"פים בכמות מספקת לחירום אך לא פחות מ – 2.

22.9. בחלל שקיים בן אווירה נפיצה חל איסור להשתמש בציוד העבודה הרגיל. יש להשתמש בציוד ייעודי בלבד (ציוד לא נציץ).

22.10. יש לוודא תאורה נאותה בכל אזורי העבודה.

22.11. לעבודות חמות בחלל מוקף יש לקבל הנחיות מפורטות מאת ממונה הבטיחות.

23. **<u>חפירות</u>**

23.1. עבודת חפירה תיעשה רק לאחר קבלת הוראות מדויקות ממנהל המחלקה.

23.2. עבודות חפירה שעומקן אינו עולה על 1.2 מטרים אינו מצריך מינוי מנהל עבודה מוסמך ובלבד ש-:

23.2.1. יש יסוד מקצועי סביר להניח שהעבודה תושלם תוך פחות מששה שבועות.

23.2.2. העבודות המבוצעות אינן גורמות, ואין חשש שיגרמו לפגיעה בשלד מבנה קיים.

23.2.3. אין מדובר בעבודות המבוצעות אגב הקמת מבנה (בעבודות כאמור - חלה חובה למנות מנהל עבודה).

23.3. אין לבצע עבודות חפירה אלא לאחר ביצוע תיאום תשתיות וקבלת היתרים ותנאים לביצוע העבודה.

23.4. יש לגדר חפירות. על הגדר להיות קשיחה ויציבה ובגובה של 1.1 מ' לפחות.

23.5. על הגדר יש להציב שילוט אזהרה האוסר כניסת אנשים זרים.

23.6. חפירות בקרבת הדרך, ייחפרו בשיפוע טבעי באופן שלא תתאפשר התמוטטות דופן החפירה או הקרקע הסמוכה. במידה ולא ניתן לבצע חפירות בשיפוע טבעי יש להתקין מע' דיפון מתאימה בהתאם להוראות יצרן מערכת הדיפון.

23.7. חפירות בקרבת מתקנים ומבנים ייעשו בהתאם להנחיות מהנדס יועץ קרקע כדי למנוע פגיעה ביציבותם.

23.8. ציוד וחומר יורחקו מקצה החפירה למרחק של לפחות 0.5 מ' ובאופן שלא תתאפשר נפילתם \ התדרדרותם לחפירה.

23.9. אין לדלג מעל חפירות יש לעבור בדרכים בטוחות.

23.10. ירידה ועליה מחפירה תתבצע באמצעות סולמות. על הסולם להיות ארוך ב1 מ' משפת הקרקע העליונה.

23.11. יש לוודא כי אין חומר רופף (סלעים וכו') העלולים להתדרדר מדפנות החפירה או ממפלס הקרקע העליון. יש להסיר כל חשש לפני ביצוע העבודה.
23.12. אין להיכנס לחפירה ללא אישור ראש הצוות.
23.13. אין לפרק מערכות דיפון ללא אישור ראש הצוות
23.14. אין להיכנס לתוך חפירה מוצפת.

24. **<u>קיץ</u>**
24.1. <u>כללי</u>
24.1.1. הקיץ מביא עימו סיכונים לבריאות ולבטיחות הקשורים כולם במזג האוויר. היערכות נבונה, הצטיידות נכונה והימנעות מביצוע פעולות מסוימות עשויים להציל חיים.
24.1.2. קרני השמש האולטרה סגולות (UV) מזיקות לעור ומהוות אחד הגורמים העיקריים להתפתחות סוגים שונים של מחלת סרטן העור, וביניהם המלנומה סרטן העור שכיח בישראל, בה קרינת השמש חזקה ועלולה לפגוע באנשים המרבים לעסוק כבשגרה בפעילויות בחוץ.
24.1.3. עובדים בעלי עור בהיר, עיניים בהירות, עור פגום, נמשים, בעלי נטייה לקבל כוויות, גנטיקה משפחתית ועובדי חוץ הינם בעלי סיכון אישי מוגבר להינזק מקרינת השמש.
24.1.4. באמצעות הקפדה על המלצות משרד הבריאות בנושא זה ועל הכללים שלהלן, ניתן לצמצם את החשיפה לנזקי הקרינה.
24.2. <u>מניעת נזקי שמש</u>
24.2.1. ניתן להפחית את הסיכון לחלות בסרטן העור על ידי מניעת חשיפה בלתי מבוקרת לקרני השמש, כל השנה, במיוחד בין השעות 10:00-16:00, בהן עוצמת הקרינה היא מרבית.
24.2.2. כמו כן, מומלץ לתכנן עיתוי עבודות חוץ שלא בין החודשים מרץ לחודש אוקטובר בהן קרינת השמש מסוכנת יותר וכן לא בקרבת משטחים כמו מים וזכוכית, העלולים ליצור קרינת החזר יתרה כלפי בני אדם.
24.2.3. יש לדאוג, כי עבודות המבוצעות מחוץ למבנים תתבצענה באזורים מוצלים, ככל שהדבר אפשרי, לדוגמה: תחת סככות.
24.2.4. ביגוד – יש לכסות את הגוף ככל הניתן בלבוש מלא (חולצה עם שרוול ומכנסיים).
24.2.5. יש לחבוש כובע רחב שוליים שיגן על הפנים, העיניים, הצוואר והעורף מקרני השמש.
24.2.6. יש להרכיב משקפי שמש תקניים המסננים את מעבר הקרניים האולטרה- סגולות.
24.2.7. יש למרוח את אזורי העור, הגלויים לשמש, כחצי שעה לפני החשיפה לשמש, במסנן קרינה עם מקדם הגנה שבין 30 ל- 50 כנגד קרינת UVA ו-UVB. רצוי להשתמש במסנן קרינה שהינו עמיד במים, לאפקטיביות גם בהזעה.
24.2.8. להרבות בשתייה (רצוי מים).
24.2.9. בדיקות - לבעלי גורמי סיכון עם סיפור משפחתי של מלנומה, ריבוי שומות מלנוציטריות (נגעי עור בצבע כהה) והופעת שומות בפרט או במשפחה הקרובה, מומלץ לבצע מעקב עצמי וכן לערוך בדיקת סקר שנתית אצל רופא עור או כירורג פלסטי.
24.2.10. על המנהלים חלה החובה להגביר המודעות לנושא במקום העבודה ולפקח על מילוי הוראות אלו.
24.3. <u>בעלי חיים</u>
24.3.1. עיקר הסכנה מבעלי חיים בעונת הקיץ נגרמת מנחשים ארסיים.
24.3.2. כדי לצמצם את הסכנה להיתקלות לא נעימה, יש להימנע מהרמת אבנים, גזעי עץ, פחים ועצמים אחרים, אשר מתחתיהם עשויים להסתתר נחשים ועקרבים.
24.3.3. יש לגלות ערנות ולהימנע מחיטוט או פתיחת מקומות מסתור ובפרט גישוש במקומות חשוכים.
24.3.4. במידה וראית נחש, אל תנסה להרוג אותו ושמור על מרחק ממנו. במידת הצורך המתן להסתלקותו ו/או הזעק לוכד נחשים במקרה של הכשת נחש, יש להתפנות למוקד רפואי בהקדם האפשרי.
24.3.5. על עובד האלרגי לעקיצת דבורים וצרעות להודיע על כך למנהל המחלקה וממונה הבטיחות ביום תחילת עבודתו.
24.4. <u>מניעת דליקות</u>
24.4.1. יש לפנות חומרים מסוכנים ולנכש עשבייה, גרוטאות ולכלוך מסביב למבני ציבור ומחסנים תוך השארת פס בידוד היקפי ברדיוס של כ- 11 מטר לפחות.
24.4.2. יש לוודא את תקינות האמצעים לכיבוי אש הקיימים ולוודא נגישות נאותה אליהם במקרה הצורך.

25. **<u>חורף</u>**
25.1. <u>כללי</u>
עונת החורף מביאה איתה גורמי סיכון רבים העלולים לפגוע בבטיחותו ובריאותו של העובד.

להלן כללי בטיחות לשמירה על שלום העובדים ומשתמשי הדרך.

25.2 <u>פציעה</u>

כאשר נחשפים לטמפ' קרות- מהירות התגובה, ערנות העובד, כושר הריכוז וכושר העבודה קטן, דבר המגביר את הסיכון לתאונה.

25.2.1 יש ללבוש ביגוד חם אך לא מסורבל.

25.2.2 יש להיעזר בשקיות חימום.

25.2.3 יש להקפיד על שתיה חמה.

25.2.4 יש להקפיד על תזונה תמידית.

25.2.5 יש להסיר ביגוד רטוב.

25.2.6 יש להשתמש בכפפות תרמיות לחימום הידיים.

25.2.7 אין לעבוד באזורים לא מחוממים אם אין צורך.

25.2.8 אין לבצע עבודה באם אינך מרגיש טוב או שכושר העבודה ירד.

25.3 <u>התחשמלות</u>

אווירה לחה ומים מגבירים את הסיכון להתחשמלות.

25.3.1 אין לעבוד במכשירי חשמל עם ידיים או בגדים רטובים.

25.3.2 אין לפרוס כבלי חשמל על שלוליות מים.

25.3.3 יש להרחיק מכשירי חימום מכבלי חשמל מחשש לפגיעה בבידוד.

25.3.4 אין לבצע עבודות עם כלי עבודה חשמליים, תחת כיפת השמיים, בזמן ירידת גשמים או בזמן שהציוד רטוב.

25.3.5 דריסה- היות והראות לקויה במהלך עונת החורף, הסיכון לפגיעה מכלי רכב חולף גדל.

25.3.6 אין להימצא באזור תנועת \ עבודת כלים ממונעים.

25.3.7 יש ללבוש אפוד זוהר תקין ונקי אשר ישפר את הנראות מרחוק.

25.3.8 יש להיעזר בתאורה מלאכותית בעת הצורך.

25.4 <u>כלי ממונעים</u>

בעונת החורף הסיכוי להחלקה גובר.

25.4.1 יש לנסוע באזורים מוגדרים בלבד.

25.4.2 יש להתרחק מהפרשי גובה.

25.4.3 יש לנסוע במהירות מבוקרת תוך התחשבות במרחקי העצירה.

25.4.4 יש לבדוק היתכנות ל"קרה" כאשר הטמפרטורה נמוכה. אין לנסוע בזמן קרה.

25.4.5 יש לנסוע עם אורות דולקים.

25.5 <u>מחלות חורף</u>

25.5.1 הקפד ללבוש חם אך לא מסורבל באופן שלא יקשה על תפקודך.

25.5.2 הקפד על שתיה חמה.

25.5.3 הקפד על החלפת בגד רטוב.

25.5.4 המצא באזורים מחוממים בזמן ההפסקה או בעת שאינך נצרך לעבוד תחת כיפת השמיים.

25.5.5 אין לעבוד כאשר אינך מרגיש טוב או בזמן מזג אוויר קיצוני.

25.5.6 בחורף הסיכון להתייבשות גובר עקב אי הרגשת צימאון כמו בעונת הקיץ. יש להקפיד על שתיה נאותה ותזונה מאוזנת.

25.6 <u>נפילה מגובה</u>

25.6.1 אין לבצע עבודות בגובה בזמן שנושבות רוחות או כאשר יורד גשם.

25.6.2 יש לוודא כי רצפת העבודה לא מחליקה כתוצאה משלוליות מים או בוץ.

25.6.3 יש לנקות בוץ מסוליית הנעל.

25.7 <u>מעידה</u>

אי נראות בעונת החורף מגבירה את הסיכון למעידה.

25.7.1 הקפד לנוע \ לעבוד על קרקע חשופה, הנקייה ממים ובוץ.

25.7.2 הקפד לנקות את סוליית הנעלים למניעת אפשרות החלקה.

25.7.3 הקפד על ניקיון המעברים ממכשולים, וודא רוחב מעבר תקין.

25.8 <u>נפילת עצמים מגובה</u>

בעיקר כתוצאה מהרוחות החזקות הסיכון לנפילת חפצים מגובה גובר.

25.8.1 יש לקבע כל עצם העלול לעוף מהרוחות.

25.8.2. קיימת סכנת של קריסת ענפים \ עצים. הימנע מלהימצא בקרבתם, בדגש בזמן שנושבות רוחות חזקות. זיהית מפגע, הודע למחלקה הרלוונטית.

25.9. <u>שינוע מטענים</u>

אין לבצע הנפות, הרמת מטענים בזמן שנושבות רוחות חזקות, בזמן גשם או ראות לקויה.

25.10. <u>טביעה</u>

לא ניתן לזהות עומקן של חפירות כאשר הן מלאות במים. אין להיכנס לשלוליות מים.

25.10.1. יש לייבש את כלל המים מסביבת העבודה.

25.10.2. יש לוודא כי כלל החפירות מגודרות לפני ואחרי הגשם.

25.10.3. ייבוש או פינוי המים יעשו בדרכים מקובלות

25.11. <u>שריפה</u>

בעונת החורף מרבים להשתמש בתנורי חימום. תנורי החימום עלולים לגרום לשריפה במידה ומציבים אותם קרוב לציוד דליק. כמו-כן, קיימת סכנה להתפתחות שריפה בגלל עומס היתר עקב חיבור תנורי חימום רבים למע' החשמל.

25.11.1. <u>מפזר חום</u>

25.11.1.1. יש להציב את התנור, באופן יציב, הרחק משטיחים או ספות או כל חומר דליק אחר.

25.11.1.2. יש להציב את התנור במרחק של לפחות 1.5 מ' מחומרים בעירים.

25.11.1.3. אין להשאיר תנור דולק ללא השגחה.

25.11.1.4. יש להקפיד ולנקות את מפזר החום מאבק לפני תחילת השימוש בו. אבק מתלהט עלול לגרום לשריפה חל איסור חמור על חסימת פתחי כניסת האוויר ויציאתו .

25.11.1.5. אין לחבר את המפזר לחשמל דרך מפצל.

25.11.1.6. יש לשים לב לתקינות כבל החשמל והתקע.

25.11.1.7. יש לוודא כי זרם המקסימלי בשקע מתאים להספק המפזר.

25.11.1.8. אם התקע מתחמם או אם השקע משנה גוון לחום צהוב, יש להתייעץ עם חשמלאי מורשה.

25.11.1.9. החלפת תקע או שקע תעשה אך ורק על-ידי חשמלאי מורשה

25.11.1.10. אין לטלטל את התנור כאשר הוא מחובר לחשמל.

25.11.1.11. יש לוודא הרחקת כבל החשמל מחלקי התנור החמים.

25.11.2. <u>תנור ספירלה</u>: אין להשתמש בתנורי ספירלה.

25.11.3. <u>תקינות מערכת החשמל</u> – במידה ו"קופץ" החשמל, יש להודיע לחשמלאי לבדיקת מקור התקלה וקבלת הנחיות.

שם העובד	מחלקה/אגף	ת.ז	תאריך	חתימה